

Mijn verloren dochter

Kristin Hannah bij Boekerij:

De nachtegaal

Wie naar de sterren grijpt (Firefly Lane)

Verder dan de sterren

De tijd van loslaten

Een handvol hemel

Grand Central (verhalen)

Als de wolven huilen (eerder verschenen als Alice, het wolvenmeisje)

Midden in de winternacht

Aan het einde van de wereld

De wintertuin

De vier windstreken

De vergeten vrouwen

Zomernacht

Mijn verloren dochter

Kristin Hannah

Mijn verloren dochter

Vertaald door Annemarie Verbeek

Deze titel is eerder verschenen bij The House of Books

Eerste druk 2005

Herziene druk 2024

ISBN 978-90-492-0237-8

ISBN 978-94-023-2445-7 (e-book)

ISBN 978-90-528-6783-0 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Things We Do for Love*

Vertaling: Annemarie Verbeek

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: © Shutterstock / Getty Images – Levente Bodo

Zetwerk: Mat-Zet b.v., Huizen

© 2004 by Kristin Hannah

© 2024 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wederom voor Benjamin en Tucker.

*Voor goede vrienden: Holly en Gerald, Mark en Monica, Tom en Lori,
Megan en Kany, en Steve en Jill.*

*En tot slot gaat mijn speciale dank uit naar Linda Marrow,
die veel meer heeft gedaan dan van haar werd verlangd.*

De dingen veranderen niet; wij veranderen.
– Henry David Thoreau

Het was druk in de straten van West End op deze onverwacht zonnige dag. Overal in het stadje stonden moeders in deuropeningen, met hun hand als een scherm boven hun ogen, te kijken naar hun kinderen die aan het spelen waren. Iedereen wist dat er binnen afzienbare tijd – waarschijnlijk morgen al – een melkachtige nevel over de hemel zou kruipen die het blauw bedekte, het tere zonnetje uitwiste, en dat het opnieuw zou gaan regenen.

Het was tenslotte mei aan de kust langs de Stille Oceaan in het noordwesten. Regen in deze maand was net zo'n vast gegeven als spoken die op 31 oktober over straat zwierven en de zalm die van zee terug naar huis kwam.

'Het is warm, zeg,' zei Conlan vanaf de bestuurdersstoel van de glanzende BMW-sportwagen. Het was het eerste wat hij in bijna een uur zei.

Hij probeerde alleen maar een gesprek op gang te brengen. Angie moest nu de bal terugkaatsen, bijvoorbeeld iets zeggen over de prachtige haagdoorns die in bloei stonden. Maar de gedachte was nog niet bij haar opgekomen of hij putte haar al uit. Binnen een paar korte maanden zouden die kleine groene blaadjes gaan krullen en zwart worden; door de koude nachten zou de kleur eruit wegvloeien en vervolgens zouden ze onopgemerkt van de boom vallen.

Als je het zo bekeek, wat had het dan voor zin om zo'n vluchtig moment op te merken?

Ze keek uit het raampje naar haar geboorteplaats. Ze was voor het eerst in maanden terug. Hoewel West End maar tweehonderd kilometer van Seattle lag, was ze die afstand blijkbaar in gedachten gaan overdrijven. Hoeveel ze ook van haar familie hield, ze had het moeilijk gevonden om uit haar eigen huis weg te gaan. Daar, in de buitenwereld, waren overal baby's.

Ze reden het oude deel van de stad binnen, waar achter elkaar Victo-

riaanse huizen op kleine stukjes gazon waren gebouwd. Enorme, bladerrijke esdoorns omzoomden de straat en wierpen een rijk kantwerk van licht op het asfalt. In de jaren zeventig was deze buurt het hart van het stadje geweest. Er waren toen overal kinderen, die op hun Big Wheels- en Schwinn-fietsen van het ene huis naar het andere karden. Er waren iedere zondag na de kerk straatfeesten en in iedere achtertuin werd meidenvangertje gespeeld.

In de jaren tussen toen en nu was dit deel van de stad veranderd, en de oude buurten waren in een toestand van stilte en verwaarlozing geraakt. De hoeveelheid zalm in de rivieren was teruggelopen en de houtindustrie was zwaar getroffen. Mensen die ooit van het land en de zee hadden geleefd waren verdrongen, vergeten; nieuwe bewoners bouwden hun huizen in groepjes bij elkaar, in wijken die vernoemd waren naar dezelfde bomen die ze gekapt hadden.

Maar hier, op dit kleine stukje van Maple Drive, was de tijd stil blijven staan. Het laatste huis van de straat zag er nog net zo uit als het er veertig jaar lang had uitgezien. De witte verf was smetteloos; de smaragdgroene rand fonkelde. Geen enkel onkruid had ooit de kans gekregen om zich in het gazon te nestelen. Angies vader had vier decennia lang voor dit huis gezorgd; het was zijn oogappel geweest. Iedere maandag, na een weekend lang hard gewerkt te hebben in het familie-restaurant, besteedde hij een volle dag aan het onderhoud van huis en tuin. Sinds zijn dood had Angies moeder geprobeerd die gewoonte vol te houden. Het was haar troost geworden, haar manier om de band te onderhouden met de man van wie ze bijna vijftig jaar had gehouden, en wanneer het zware werk haar te veel werd, stond er altijd wel iemand klaar om een handje toe te steken. Dat soort hulp, bracht mamma hen vaak in herinnering, was het voordeel van het hebben van drie dochters. Haar beloning, beweerde ze, voor het overleven van hun puberteit.

Conlan parkeerde langs de stoeprand. Terwijl de kap van de sportwagen na een druk op de knop dichtgleed, keek hij naar Angie. 'Weet je zeker dat je dit aankunt?'

'Ik ben hier toch?' Ze keek hem eindelijk aan. Hij was uitgeput; ze zag er een glimp van in zijn ogen, maar wist dat hij verder niets zou zeggen wat haar kon herinneren aan de baby die ze een paar maanden geleden verloren hadden.

Ze zaten zwiġgend naast elkaar. De airconditioning maakte een zacht sissend geluid.

De oude Conlan zou zich nu naar haar toegebogen hebben en haar een kus hebben gegeven, gezegd hebben dat hij van haar hield, en die paar tedere woordjes zouden haar gered hebben, maar tegenwoordig konden ze dat soort troost niet meer opbrengen. De liefde die tussen hen had bestaan, leek heel ver weg, zo verbleekt en verloren als haar jeugd.

‘We zouden nu meteen weg kunnen gaan. Zeggen dat de auto kapot was gegaan,’ zei hij, in een poging de man te zijn die hij ooit was, de man die zijn vrouw aan het lachen kon krijgen.

Ze keek hem niet aan. ‘Ben je gek! Ze vinden allemaal toch al dat we te veel voor deze auto betaald hebben. Bovendien weet mamma al dat we hier zijn. Ze mag dan met dode mensen praten, maar ze heeft het gehoor van een vleermuis.’

‘Ze staat in de keuken tienduizend *cannoli* voor twintig mensen te maken. En je zusters hebben hun mond niet meer dichtgedaan sinds ze binnengekomen zijn. We zouden in het tumult kunnen ontsnappen.’ Hij glimlachte. Een ogenblik lang voelde alles normaal tussen hen, alsof er geen boze geesten in de auto rondwaarden. Ze wou dat het een lichtheid was die zou blijven.

‘Livy heeft drie ovenschotels gemaakt,’ mompelde ze. ‘Mira heeft waarschijnlijk een nieuw tafelkleed gehaakt en voor ons allemaal bijpassende schorten gemaakt.’

‘Vorige week heb je twee verkoopvergaderingen en de opname van een reclamefilmje gehad. Het is zonde van je tijd om te koken.’

Arme Conlan. Veertien jaar getrouwd en hij begreep nog steeds niet hoe de familie DeSaria in elkaar zat. Koken was meer dan een baan of een hobby; het was meer een soort betaalmiddel en Angie was platzak. Haar vader, die ze had aanbeden, had het geweldig gevonden dat ze niet kon koken. Hij zag het als een brevet van succes. Als immigrant die met vier dollar op zak naar dit land was gekomen en zijn brood verdiende met het voeden van andere immigrantenfamilies, was hij er trots op geweest dat zijn jongste dochter haar geld verdiende met haar hoofd in plaats van met haar handen.

‘Laten we maar gaan,’ zei ze, omdat ze niet aan pappa wilde denken.

Angie stapte uit en liep naar de kofferbak. Deze ging geluidloos open en er werd een smalle kartonnen doos zichtbaar. In de doos zaten een

buitensporig goedgevulde chocoladecake van de Pacific Dessert Company en een hemelse citroencake. Ze boog zich voorover om de doos te pakken, wetend dat er wel kritiek zou komen op het feit dat ze niet kon koken. Als jongste dochter – de ‘prinses’ – had ze altijd mogen kleuren of aan de telefoon hangen of tv-kijken terwijl haar zusters in de keuken bezig waren. Geen van haar zusters liet haar ooit vergeten dat pappa haar genadeloos verwend had. Als volwassenen werkten haar zussen nog steeds in het familierestaurant. Dat was écht werk, zeiden ze altijd, in tegenstelling tot Angies carrière in de reclamewereld.

‘Kom,’ zei Conlan terwijl hij haar een arm gaf.

Ze liepen de betonnen oprit op, langs de fontein met de Heilige Maagd, en vervolgens de trap op. Er stond een beeld van Christus bij de deur, zijn handen uitgestoken bij wijze van begroeting. Iemand had een paraplu aan zijn pols gehangen.

Conlan klopte halfslachtig aan en deed de deur open.

Het huis rammelde van de herrie – luide stemmen, kinderen die de trap op- en afrenden, ijsemers die opnieuw gevuld werden, gelach. Ieder meubelstuk in de hal was begraven onder een laag jassen en schoenen en lege dozen waar eten in gezeten had.

De woonkamer was vol kinderen die met spelletjes bezig waren. Candy Land voor de kleinsten, terwijl de oudere kinderen zaten te kaarten. Haar oudste neefje, Jason, en haar nichtje Sarah zaten bij de televisie met hun Nintendo te spelen. Toen Angie binnenkwam, gilden de kinderen en zwermden om haar heen, strijdend om haar aandacht. Al sinds hun eerste herinneringen was zij de tante die bij hen op de grond kwam zitten om te spelen met het speelgoed dat op dat moment ‘in’ was. Ze zette nooit hun muziek zachter of zei nooit dat een film niet geschikt voor hen was. Wanneer iemand ernaar vroeg, zeiden ze altijd dat tante Angie ‘vet gaaf’ was.

Ze hoorde Conlan achter zich, terwijl hij met Mira’s man, Vince, stond te praten. Er werd een borrel ingeschonken. Ze baande zich een weg door de verzameling kinderen en liep de gang door naar de keuken. Ze bleef in de deuropening staan. Mamma stond bij het enorme slagereblok in het midden van het vertrek deeg uit te rollen. De helft van haar gezicht was bedekt met bloem dat ook als een waas over haar haar lag. Haar bril – een overblijfsel uit de jaren zeventig – had glazen zo groot als schotels en vergrootte haar bruine ogen. Er stonden zweetdruppeltjes op haar voorhoofd die over haar bebloemde wangen gleden en als kleine

dotjes deeg op haar boezem belandden. In de vijf maanden na het overlijden van pappa was ze te veel afgevallen en ze was opgehouden haar haar te verven. Het was nu zo wit als sneeuw.

Mira stond bij het fornuis en gooide gnocchi in een pan kokend water. Van achteren gezien was ze net een meisje. Zelfs nadat ze vier kinderen had gekregen zag ze er nog steeds frêle uit, bijna als een vogeltje, en aangezien ze vaak de kleren van haar tienerdochter droeg, leek ze tien jaar jonger dan haar eenenveertig jaar. Vanavond had ze haar lange zwarte haar in een vlecht die bijna tot aan haar middel kronkelde. Ze droeg een zwarte heupbroek met wijde pijpen en een rode kabeltrui. Ze was aan het praten – dat was geen verrassing; ze was altijd aan het praten. Pappa zei altijd als grapje dat zijn oudste dochter klonk als een keukenmachine op de hoogste stand.

Livvy stond links van haar verse mozzarella te snijden. Ze zag eruit als een balpen in haar strakke zwarte jurk. Het enige wat hoger was dan haar hakken was de toren van haar getoupeerde haar. Lang geleden was Livvy halsoverkop uit West End vertrokken omdat ze zeker wist dat ze model kon worden. Ze was in Los Angeles gebleven tot het zinnetje ‘Kunt u zich nu uitkleden?’ deel ging uitmaken van ieder sollicitatiegesprek. Vijf jaar geleden, kort na haar vierendertigste verjaardag, was ze naar huis gekomen, verbitterd over haar gebrek aan succes, verslagen door alle inspanningen, met in haar kielzog twee kleine zontjes die waren verwekt door een man die niemand van de familie ooit gezien of ontmoet had. Ze was in het familierestaurant gaan werken, maar ze vond het niet leuk. Ze zag zichzelf als een meisje uit de grote stad dat in een dorp opgesloten zat. Nu was ze getrouwd – opnieuw; er was vorige week een haastige plechtigheid in de Chapel of Love in Las Vegas geweest. Iedereen hoopte dat Salvatore Traina – driemaal is scheepsrecht – haar eindelijk gelukkig zou maken.

Angie glimlachte. Ze had zo’n groot deel van haar tijd in die keuken met die drie vrouwen doorgebracht, dit zou altijd thuis zijn. In mama’s keuken was je veilig en warm en bemind. Hoewel haar zussen een ander soort leven hadden gekozen en de neiging hadden zich te vaak met elkaars keuzes te bemoeien, waren ze als de draden van een touw. Wanneer ze samenkwamen, waren ze onbreekbaar. Ze voelde de behoefte er weer deel van uit te maken; ze had te lang in haar eentje zitten treuren.

Ze stapte de keuken binnen en zette de doos op tafel. ‘Hé, jongens.’

Livvy en Mira kwamen op haar afgestormd en sloten haar in een omhelzing die rook naar Italiaanse kruiden en parfum uit de drogisterij. Ze hielden haar stevig in hun armen; Angie voelde de nattigheid van tranen in haar hals, maar er werd niets anders gezegd dan: ‘Fijn dat je weer thuis bent.’

‘Bedankt.’ Ze trok haar zussen nog één keer tegen zich aan en ging toen naar mamma die haar armen uitstak. Angie stapte in de warmte van die omhelzing. Zoals altijd rook mamma naar tijd, Tabu-parfum en Aqua Net-haarspray. De geuren van Angies jeugd.

Mamma omhelsde haar zo stevig dat Angie naar adem snakte. Lachend probeerde ze een stap achteruit te doen, maar mamma bleef haar vasthouden.

Angie verstijfde automatisch. De laatste keer dat mamma Angie zo stevig had vastgehouden, had ze gefluisterd: Probeer het nog maar een keer. God zal je nog een baby geven.

Angie maakte zich los uit de omhelzing. ‘Nee,’ zei ze terwijl ze probeerde te glimlachen.

Dat was voldoende – die zachte smeekbede. Mamma pakte de kaasrasp voor de Parmezaanse kaas en zei: ‘Het eten is klaar. Mira, zorg ervoor dat de kinderen aan tafel gaan zitten.’

In de eetkamer konden met gemak veertien mensen zitten en vanavond waren het er vijftien. Een stokoude mahoniehouten tafel, die vanuit het oude vaderland hier mee naartoe was genomen, stond midden in een grote raamloze kamer met roze en bordeauxrood behang. Een uitbundig houten kruis hing aan de muur naast een portret van Jezus. Volwassenen en kinderen zaten stijf tegen elkaar rond de tafel. Dean Martin zong in de andere kamer.

‘Laten we bidden,’ zei mamma zodra iedereen zat. Toen het niet onmiddellijk stil was, gaf ze oom Francis een draai om zijn oren.

Francis liet zijn kin zakken en deed zijn ogen dicht. Iedereen volgde en begon te bidden. Hun stemmen vloeiden samen tot één stem: ‘Heer, zeg ons en deze gaven, die wij van uw mildheid zullen ontvangen. Door Christus, onze Heer. Amen.’

Toen het gebed afgelopen was, stond mamma snel op en hief haar glas. ‘Laten we nu drinken op Sal en Olivia.’ Haar stem trilde, haar mond beefde. ‘Ik weet niet wat ik moet zeggen. Een toast uitbrengen is mannenwerk.’ Ze ging abrupt zitten.

Mira legde even haar hand op mamma's schouder en stond op. 'We verwelkomen Sal in onze familie. Dat jullie tweeën de liefde mogen vinden die mamma en pappa hadden. Dat jullie volle kasten en warme slaapkamers en –' Ze zweeg even. Haar stem klonk zachter. '– veel gezonde baby's mogen krijgen.'

In plaats van gelach en geklap en klinkende glazen werd het stil. 'Ik ben niet zwanger,' zei Livvy snel. 'Maar... We proberen wel.'

Angie slaagde erin een glimlach tevoorschijn te toveren, ook al was hij bibberig en flauw en hield hij niemand voor de gek. Iedereen keek naar haar en vroeg zich af of ze wel tegen nog een baby in de familie zou kunnen. Ze deden allemaal zo hun best om haar niet te kwetsen.

Ze hief haar glas. 'Op Sal en Livvy.' Ze sprak snel, hopend dat ze zouden denken dat het tranen van vreugde waren. 'Dat jullie maar veel gezonde baby's mogen krijgen.'

Gesprekken kwamen weer op gang. Aan tafel werd het een tumult van kletterende vorken, messen die over porselein schraapten en gelach. Hoewel deze familie iedere feestdag en twee maandagen in de maand bijeenkwam, hadden ze altijd wel iets tegen elkaar te zeggen.

Angie keek de tafel langs. Mira vertelde mamma enthousiast over een geldinzamelingsactie op school waar hapjes voor gemaakt moesten worden; Vince en oom Francis zaten te bekvechten over de wedstrijd tussen de Huskies en de Ducks van vorige week; Sal en Livvy kusten elkaar zo nu en dan; de jongste kinderen zaten erwtjes naar elkaar te schieten en de oudere kinderen zaten te kibbelen over wat beter was: Xbox of PlayStation. Conlan vroeg tante Giulia naar de nieuwe heup die ze binnenkort zou krijgen.

Angie kon zich op helemaal niets concentreren. Ze kon zeker niet zomaar over koetjes en kalfjes praten. Haar zus wilde een baby en dus zou het gebeuren. Livvy zou waarschijnlijk zwanger worden tussen Jay Leno en het journaal. *O jee, mijn pessarium vergeten.* Zo ging dat bij haar zusters.

Na het eten, terwijl Angie stond af te wassen, zei niemand iets tegen haar, maar iedereen die langs de gootsteen kwam, kneep even in haar schouder of gaf een kus op haar wang. Iedereen wist dat er geen woorden meer waren. Er was in de loop der jaren zoveel gehoopt en gebeden dat ze hun glans hadden verloren. Mamma brandde nu al bijna tien jaar een kaarsje in St. Cecilia en toch zouden Conlan en Angie vanavond al-

leen in de auto zitten, een stel dat zich nooit had weten te vermeerderen tot een gezin.

Ten slotte kon ze er niet meer tegen. Ze smeede de theedoek op tafel en ging naar haar oude slaapkamer. In het lieve kleine kamertje, nog steeds met het behang van rozen en witte mandjes, stonden twee bedden met een roze spreid met ruches. Ze ging op het voeteneinde van haar bed zitten.

Ironisch genoeg had ze een keer op deze zelfde vloer geknield en gebeden dat ze niet zwanger zou zijn. Ze was toen zeventien en had verkeer met Tommy Matucci. Haar eerste liefde.

De deur ging open en Conlan kwam naar binnen. Haar grote, zwartharige Ierse man zag er belachelijk misplaatst uit in haar kleine meisjeskamer.

‘Het gaat wel,’ zei ze.

‘Ja, dat zal wel.’

Ze hoorde de verbittering in zijn stem, voelde zich erdoor gestoken. Maar ze kon er niets aan doen. Hij kon haar niet troosten; God wist dat dat vaak genoeg bewezen was.

‘Je moet hulp zoeken.’ Hij zei het op vermoeide toon, en dat was geen wonder. De woorden waren oud.

‘Het gaat wel.’

Hij staaarde lange tijd naar haar. In de blauwe ogen die haar ooit aanbidde hadden aangekeken, lag nu een bijna onverdraaglijke verslagenheid. Zuchtend draaide hij zich om, liep de kamer uit en trok de deur achter zich dicht.

Een paar tellen later ging hij weer open. Mamma stond in de deuropening, met haar vuisten op haar smalle heupen. De schoudevullingen van haar zondagse jurk waren zo groot als in *Blade Runner* en raakten bijna de deurposten aan weerszijden. ‘Je liep altijd naar je kamertje als je verdriet had. Of kwaad was.’

Angie schoof opzij om plaats te maken. ‘En jij kwam altijd achter me aan.’

‘Dat moest ik van je vader. Dat heb je nooit geweten, hè?’ Mamma ging naast Angie zitten. Het oude matras boog door onder hun gewicht. ‘Hij kon er niet tegen als jij moest huilen. Die arme Livvy kon de longen uit haar lijf schreeuwen zonder dat hij het merkte. Maar jij... jij was zijn prinses. Eén traan van jou brak zijn hart al.’ Ze zuchtte. Het was een

zwaar geluid, vol teleurstelling en medeleven. ‘Je bent achtendertig, Angela,’ zei mamma. ‘Het is tijd om volwassen te worden. Je pappa – God hebbe zijn ziel – zou het met me eens zijn geweest.’

‘Ik weet niet eens wat dat betekent.’

Mamma sloeg haar arm om haar heen en trok haar naar zich toe. ‘God heeft je een antwoord op je gebeden gegeven, Angela. Het is niet het antwoord dat je wilde, dus heb je het niet gehoord. Het is tijd om te luisteren.’

Angie schrok wakker. De koelte op haar wangen kwam door de tranen.

Ze had de babydroom weer gehad, de droom waarin Conlan en zij op tegenoverliggende stranden stonden. Tussen hen in, op de trillende uitgestrektheid van een blauwe zee, lag een klein in roze gewikkeld hoopje. Centimeter voor centimeter dreef het weg en verdween. Toen het weg was, bleven ze alleen achter, Conlan en zij, terwijl ze te ver uit elkaar stonden.

Het was dezelfde droom die ze al jaren had, terwijl haar man en zij van de ene spreekkamer naar de andere sjokten, de ene methode na de andere probeerden. Blijkbaar was zij een van de gelukkigen; in acht jaar was ze zwanger geweest van drie kinderen. Twee daarvan waren in een miskraam geëindigd; één – haar dochter Sophia – had maar een paar korte dagen geleefd. Dat was het einde geweest. Conlan noch zij had de moed om het opnieuw te proberen.

Ze schoof bij haar man vandaan, raapte haar roze chenille ochtendjas van de vloer en ging de slaapkamer uit.

De gang vol schaduwen lag voor haar. Rechts van haar was de muur bedekt met tientallen familiefoto’s, allemaal in dikke mahoniehouten lijsten. Portretten van vijf generaties DeSaria’s en Malones.

Ze keek de lange gang door naar de laatste, dichte deur. De koperen deurknop glinsterde in het maanlicht dat door het nabijgelegen raam kwam.

Wanneer was de laatste keer dat ze die kamer had durven binnengaan?

God heeft je een antwoord gegeven... Het is tijd om te luisteren.

Ze liep langzaam langs de trap en de lege logeerkamer naar de laatste deur.

Daar haalde ze diep adem en zuchtte. Haar handen trilden toen ze de

deur opendeed en naar binnen ging. De lucht was er zwaar, oud en bedompt.

Ze knipte het licht aan en deed de deur achter zich dicht. De kamer was zo perfect.

Ze deed haar ogen dicht alsof het donker zou helpen. De zachte klanken van *Belle en het Beest* kwamen in haar hoofd, voerden haar terug naar de eerste keer dat ze de deur van deze kamer had dichtgedaan, zo veel jaren geleden. Het was nadat ze tot adoptie hadden besloten.

We hebben een baby, mevrouw Malone. De moeder – een tiener – heeft uw man en u uitgekozen. Kom naar mijn kantoor, dan kunnen jullie haar ontmoeten.

Het had Angie vier volle uren tot aan hun afspraak gekost om haar kleren uit te zoeken en haar gezicht op te maken. Toen Conlan en zij Sarah Dekker eindelijk in het kantoor van de advocaat ontmoetten, klikte het meteen tussen hen. *We zullen van je kind houden*, had Angie het meisje beloofd. *Je kunt ons vertrouwen.*

Zes heerlijke maanden lang hadden Angie en Conlan de pogingen opgegeven om zwanger te worden. Seks was weer leuk geworden; ze waren moeiteloos weer verliefd geworden. Het leven was goed geweest. Er was hoop in dit huis geweest. Ze hadden het met hun families gevierd. Ze hadden Sarah bij hen in huis genomen en hun hart met haar gedeeld. Ze waren naar iedere afspraak met de vroedvrouw met haar meegegaan. Twee weken voor ze uitgerekend was, was Sarah thuisgekomen met sjablonen en verf. Angie en zij hadden deze kamer geschilderd. Een hemelsblauw plafond en dito muren, vol bolle witte wolkjes. Een wit hek waar felgekleurde bloemen omheen slingerden en bijen en vlinders en elfjes die om kleurige bloemen fladderden.

Het eerste teken van rampspoed was gekomen op de dag dat Sarah haar eerste weeën kreeg. Angie en Conlan waren op hun werk geweest. Ze waren thuisgekomen in een leeg, te stil huis, zonder een bericht op het antwoordapparaat en zonder briefje op de keukentafel. Ze waren minder dan een uur thuis toen de telefoon ging.

Ze hadden samen ineengedoken bij de telefoon gezeten, hand in hand, en huilden van geluk toen ze van de geboorte hoorden. Het had een ogenblik geduurd voor de andere woorden tot hen doordrongen. Zelfs nu nog kon Angie zich alleen maar flarden van het gesprek herinneren.

*Het spijt me zo-
Van gedachten veranderd
Terug bij haar vriendje
Houdt de baby*

Ze hadden de deur van deze kamer dichtgedaan en dichtgehouden. Eén keer per week waagde hun werkster zich naar binnen, maar Angie en Conlan nooit. Meer dan een jaar was deze kamer leeg blijven staan; een altaar voor de droom die ze ooit hadden. Ze hadden het allemaal opgegeven – de dokters, de behandelingen, de injecties en de procedures. Toen was Angie, als door een wonder, weer zwanger geraakt. Tegen de tijd dat ze vijf maanden zwanger was, hadden ze weer de moed gevonden om deze kamer binnen te gaan en hem te vullen met hun dromen. Ze hadden beter moeten weten.

Ze liep naar de kast en haalde er een grote kartonnen doos uit. Ze begon er een voor een voorwerpen in te stoppen, terwijl ze haar best deed geen herinneringen te verbinden aan ieder dingetje dat ze aanraakte.

‘Hé.’

Ze had de deur niet eens horen opengaan en toch was hij daar, in de kamer met haar.

Ze wist hoe gek het op hem moest overkomen dat zijn vrouw midden in de kamer zat, met een grote kartonnen doos naast zich. In de doos zaten al haar dierbare prulletjes – het bedlampje van Winnie de Poeh, het fotolijstje van Aladdin, de fonkelnieuwe verzameling boeken van Dr. Seuss. Het enige meubelstuk dat overgebleven was, was de wieg. Het beddengoed lag op de vloer ernaast, een kleurig stapeltje lichtroze flanel.

Ze draaide zich om en keek naar hem op. Er stonden tranen in haar ogen die haar blik vertroebelden, maar dat merkte ze nu pas. Ze wilde tegen hem zeggen hoe erg het haar speet; het was allemaal misgelopen tussen hen. Ze pakte een stapeltje roze lakentjes en streek erover. ‘Ik ben er gek van geworden,’ was het enige wat ze kon zeggen.

Hij ging naast haar zitten.

Ze wachtte tot hij iets zou zeggen, maar hij zat er maar en keek naar haar. Ze begreep het. Het verleden had hem voorzichtigheid geleerd. Hij was net een dier dat zich aan zijn gevaarlijke omgeving heeft aangepast door zich roerloos en stil te houden. Door de vruchtbaarheidsmedicijnen en de geknakte dromen waren Angies emoties onvoorspelbaar geworden. ‘Ik ben ons vergeten,’ zei ze.

‘Er is geen ons, Angie.’ De lieve manier waarop hij het zei, brak haar hart.

Eindelijk. Een van hen had het aangedurfd het te zeggen. ‘Ik weet het.’
‘Ik wilde ook een baby.’

Ze slikte heftig terwijl ze probeerde haar tranen in bedwang te houden. Dat had ze de afgelopen paar jaar uit het oog verloren; Conlan droomde net zo goed van het vaderschap als zij naar het moederschap verlangde. Ergens was het op een gegeven moment allemaal om haar gaan draaien. Ze had zich zo sterk op haar eigen verdriet gericht dat dat van hem ondergeschikt was geworden. Het was zo’n besef dat haar zou blijven achtervolgen, dat wist ze. Ze was altijd gebrand geweest op succes in haar leven – haar familie noemde haar obsessief – en moeder worden was nog een doel geweest dat bereikt moest worden. Ze had eraan moeten denken dat het een teamsport was.

‘Het spijt me,’ zei ze opnieuw.

Hij nam haar in zijn armen en kustte haar. Het was het soort kus dat ze elkaar in jaren niet hadden gegeven.

Ze bleven lange tijd op die manier, innig verstrengeld, zitten.

Ze wou dat zijn liefde genoeg geweest was voor haar. Dat had het wel moeten zijn. Maar haar behoefte aan een kind was net een vloedgolf geweest, een overweldigende kracht waarin ze waren verdronken. Misschien had ze een jaar geleden nog boven kunnen komen. Maar nu niet. ‘Ik hield van je...’

‘Dat weet ik.’

‘We hadden voorzichtiger moeten zijn.’

Later die avond, toen ze alleen in het bed lag dat ze samen gekocht hadden, probeerde ze zich het hoe en waarom te herinneren, de dingen die ze tegen elkaar gezegd hadden aan het einde van hun liefde, maar er kwam niets naar boven. Het enige wat ze zich echt kon herinneren was de geur van babypoeder en hoe hij klonk toen hij afscheid nam.

Het was verbijsterend hoeveel tijd het kostte om een leven te ontmantelen. Zodra Angie en Conlan eenmaal besloten hadden om een punt achter hun huwelijk te zetten, ging het om details draaien. Hoe alles in tweeën te delen, vooral ondeelbare dingen als huizen, auto's en harten. Ze waren maandenlang bezig met de bijzonderheden van een echtscheiding en eind september was alles rond.

Haar huis – nee, het was nu het huis van de Pedersons – was leeg. In plaats van slaapkamers en een luxe woonkamer en een keuken met een granieten werkblad had ze een aanzienlijk bedrag op de bank, een opslagruimte met vijftig procent van hun meubelen en een kofferbak vol koffers.

Angie ging op het stenen vloertje van de schouw zitten en keek uit over het glanzende goud van haar hardhouten vloeren.

Er lag blauwe vloerbedekking op de dag dat Conlan en zij in het huis trokken.

Hardhout, hadden ze tegen elkaar gezegd, terwijl ze glimlachten om de vlotheid waarmee ze met elkaar instemden en de kracht van hun droom. *Kinderen en vloerbedekking gaan slecht samen.*

Zo lang geleden...

De jaren in dit huis. Het voelde aan als een heel leven. De bel ging.

Ze verstijfde onmiddellijk.

Maar het kon Con niet zijn. Hij had een sleutel. Bovendien was het vandaag niet zijn dag om te komen. Dit was haar dag om haar laatste spullen in te pakken. Na een huwelijk van veertien jaar moesten ze nu een rooster maken om apart in het huis te kunnen zijn waar ze samen gewoond hadden.

Ze kwam overeind en liep de woonkamer door om de deur open te doen.

Mamma, Mira en Livvy stonden er, tegen elkaar gedrukt onder het

afdakje om uit de regen te blijven. Ze probeerden ook te glimlachen; geen van beide pogingen was echt geslaagd.

‘Een dag als vandaag,’ zei mamma, ‘is voor de familie.’ Ze kwamen als één man naar voren gedrongen. De geur van knoflook kwam uit een picknickmand aan Mira’s arm omhoog.

‘Focaccia,’ zei Mira toen ze Angies blik zag. ‘Je wéét dat eten alle ellende verdrijft.’

Angie merkte dat ze moest lachen. Hoe vaak in haar leven was ze niet uit school gekomen, overstuurd over een of andere akelige opmerking, en had ze haar moeder horen zeggen, Eet maar iets. Dan voel je je wel beter.

Livvy schoof naast haar. Met een zwarte trui en superstrakke spijkerbroek zag ze eruit als Lara Flynn Boyle met een suikerspinkapsel. ‘Ik heb twee scheidingen meegemaakt. Eten helpt écht niet. Ik heb geprobeerd haar over te halen om tequila in de mand te stoppen, maar je kent mamma.’ Ze kwam nog dichterbij. ‘Ik heb wel antidepressiva in mijn tas als je ze nodig hebt.’

‘Kom, kom,’ zei mamma terwijl ze de leiding nam. Ze dreef haar kuisens naar de lege woonkamer.

Op dat moment drukte het met zijn volle gewicht op Angie: het falen. Daar was haar familie, op zoek naar een plekje om te zitten in een leeg huis dat gisteren nog een thuis was.

Angie ging op de harde, koude vloer zitten. Het was nu stil in de kamer. Ze wachtten tot zij begon met praten. Zij moest het voortouw nemen en zij zouden haar volgen. Dat was wat familie deed. Het probleem was alleen dat Angie niets had om naartoe te gaan en niets om te zeggen. Op enige andere dag zouden haar zussen daar om gelachen hebben. Nu was het niet bepaald grappig. Mira ging naast Angie zitten en schoof dicht naar haar toe. De klinknagels van haar gebleekte spijkerbroek schraapten over de vloer. Mamma volgde; ze ging op het stenen vloertje van de schouw zitten; Livvy ging naast haar zitten.

Angie keek naar hun bedroefde, meelevende gezichten en wilde het aan hen uitleggen. ‘Als Sophia was blijven leven –’

‘Hou op,’ zei Livvy op scherpe toon. ‘Daar schiet je niets mee op.’

Angies ogen prikten. Ze gaf bijna ter plekke aan haar pijn toe, liet zich erdoor overspoelen. Toen trok ze weer bij. Het had geen enkele zin om te huilen. Verdorie, ze had het grootste deel van het afgelopen jaar van

haar leven in tranen doorgebracht en wat was ze ermee opgeschoten? ‘Je hebt gelijk,’ zei ze.

Mira nam haar in haar armen.

Dat was precies wat Angie nodig had. Toen ze zich losmaakte, en zich tegelijkertijd beveriger en rustiger voelde, zaten de vrouwen alle drie naar haar te kijken.

‘Mag ik even eerlijk zijn?’ zei Livvy, terwijl ze de mand opendeed en er een fles rode wijn uit haalde.

‘Absoluut niet,’ zei Angie.

Livvy negeerde haar. ‘Con en jij liggen al te lang met elkaar overhoop. Geloof me, ik weet alles van liefde die omslaat. Het was tijd om het op te geven.’ Ze begon de rode wijn in glazen te schenken. ‘Nu zou je ergens heen moeten gaan. Er even tussenuit gaan.’

‘Weglopen helpt niets,’ zei Mira.

‘Gelul,’ antwoordde Livvy, terwijl ze Angie een glas wijn aanbood. ‘Je hebt geld. Ga naar Rio de Janeiro. De stranden schijnen geweldig te zijn. En bijna naakt.’

Angie glimlachte. Het nijpende gevoel in haar borst nam een beetje af. ‘Dus ik moet een tanga kopen en met mijn in hoog tempo afzakkende kont lopen zwaaien?’

Livvy lachte. ‘Schat, het zou geen kwaad kunnen.’

Het daaropvolgende uur zaten ze in de lege woonkamer rode wijn te drinken en te eten, over gewone dingen te praten. Het weer. Het leven in West End. De operatie van tante Giulia.

Angie probeerde het gesprek te volgen, maar ze bleef zich afvragen hoe het toch zo met haar had kunnen lopen, alleen en kinderloos op haar achtendertigste. De eerste jaren van haar huwelijk waren zo goed geweest...

‘Dat komt doordat de zaken slecht gaan,’ zei Livvy terwijl ze nog een glas wijn voor zichzelf inschonk. ‘Wat kunnen we anders?’

Angie zweefde terug naar het hier en nu, verbaasd toen ze merkte dat ze er een paar minuten niet bij was geweest. Ze keek op. ‘Waar hebben jullie het over?’

‘Mamma wil het restaurant verkopen,’ zei Mira.

Angie ging rechtop zitten. ‘Wát?’ Het restaurant was het middelpunt van hun familie, het middelpunt van alles.

‘We zouden er vandaag niet over praten,’ zei mamma terwijl ze Mira

een boze blik toewierp. Angie keek van de een naar de ander. ‘Wat is er verdomme gaande?’

‘Niet vloeken, Angela,’ zei mamma. Ze klonk moe. ‘Het restaurant loopt slecht. Ik zie niet hoe we verder kunnen.’

‘Maar... het was pappa’s lust en zijn leven,’ zei Angie.

De tranen sprongen in de donkere ogen van haar moeder. ‘Dat hoeft je me heus niet te vertellen.’

Angie keek naar Livvy. ‘Wat is er met de zaak aan de hand?’

Livvy haalde haar schouders op. ‘De economische recessie.’

‘DeSaria loopt al dertig jaar goed. Het kan niet –’

‘Je gaat óns toch niet vertellen hoe je een restaurant moet runnen, hè?’ snauwde Livvy terwijl ze een sigaret opstak. ‘Wat weet een tekstschrijver er nou van?’

‘Creatief directeur. En het gaat om het runnen van een restaurant, niet een hersenoperatie uitvoeren. Je geeft gewoon mensen goed te eten tegen redelijke prijzen. Hoe moeilijk kan dat nou –’

‘Hou op, jullie,’ zei Mira. ‘Hier zit mamma niet op te wachten.’

Angie keek naar haar moeder, maar wist niet wat ze moest zeggen. Een familie die enkele ogenblikken geleden nog haar rots in de branding was, leek ineens gebarsten.

Ze vervielen in stilzwijgen. Angie dacht aan het restaurant... aan haar vader, die haar altijd aan het lachen had weten te maken, zelfs als ze het idee had dat haar hart zou breken... en aan de veilige wereld waarin ze allemaal opgegroeid waren.

Het restaurant was het plechtanker van hun familie; als ze het niet meer hadden, zouden ze misschien van elkaar vervreemden. En dat, het drijven op je eigen tij, was een eenzame manier van leven. Daar wist Angie alles van.

‘Angie zou kunnen helpen,’ zei mamma.

Livvy maakte een ongelovig geluid. ‘Ze weet helemaal niets van de zaak. Pappa’s prinsesje heeft nooit –’

‘Stil, Livvy,’ zei mamma terwijl ze naar Angie keek.

Angie begreep alles wat ze in die ene blik zag. Mamma bood haar een plek om zich te verstoppen voor de pijnlijke herinneringen in deze stad. Voor mamma was thuishomen het antwoord op alle vragen. ‘Livvy heeft gelijk,’ zei Angie langzaam. ‘Ik weet niets van de zaak.’

‘Je hebt dat restaurant in Olympia geholpen. Het succes van jouw